

Ἡ Ἁγία Παρθενομάρτυς Γκρέκα (Ἑλληνίς), ἡ ἐν Σαρδινία

Μνήμη: 12η Ἰανουαρίου

Ἡ Ἁγία Γκρέκα γεννήθηκε στὶς 12 Ὀκτωβρίου τοῦ 284 μ.Χ. ἀπὸ χριστιανούς γονεῖς, πιθανὸν καταγομένους ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, οἱ ὁποῖοι ἐξωρίσθηκαν στὴν Σαρδινία, ἀρνούμενοι νὰ ἀλλαξοπιστήσουν.

Δὲν γνωρίζουμε βásiμες λεπτομέρειες γιὰ τὴν γέννησί της, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν διάφορες ἐκδοχὲς καὶ μερικὲς ἀπὸ αὐτὲς ἀντίθετες. Ἡ παράδοσις λέει, ὅτι οἱ γονεῖς της ἔδωσαν στὴν κόρη τους τὸ ὄνομα Γκρέκα, εἰς ἐνθύμησιν τῆς καταγωγῆς τους.

Ἔμεινε ἀπὸ τὴν παιδικὴ της ἡλικία στὸ χωριὸ Ντετσιμομάννου (Decimomannu), βορειοδυτικὰ τοῦ Κάλιαρι.

Ἡ ὀνομασία τοῦ χωριοῦ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀπόστασι 10 μιλίων ρωμαϊκῶν ἀπὸ τὴν πόλι τοῦ Κάλιαρι.

Οἱ γονεῖς ἔδωσαν στὴν Γκρέκα παραδειγματικὴ χριστιανικὴ ἀνατροφή. Ἡ κόρη μεγάλωσε μὲ ἀθωότητα καρδίας καὶ ἀγνότητα σώματος, ἀποφασισμένη νὰ γίνῃ ἄξια Νύμφη τοῦ Χριστοῦ μας.

Τὸ 304, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἀγρίων διωγμῶν τοῦ Αὐτοκράτορος Διοκλητιανοῦ, κάποιοι ὑποψιάστηκαν ὅτι ἡ εἰκοσάχρονη Γκρέκα εἶναι Χριστιανὴ καὶ τὴν ὠδήγησαν ἐνώπιον τοῦ Ρωμαίου Διοικητοῦ Φλαβιανοῦ. Ἀρχικὰ προσπάθησε νὰ τὴν πείσῃ νὰ ἀρνηθῆ τὴν πίστι της μὲ κολακεῖες καὶ δελεάσματα.

Ὅμως, εἰς μάτην, διότι ἡ νεαρὰ κόρη ἐνδυναμουμένη ἀπὸ τὸν Θεό, χωρὶς φόβο, ὡμολόγησε σταθερὰ τὴν ἀγάπην τῆς γιὰ τὸν Νυμφίον Χριστό.

Διέταξε τότε νὰ τὴν μαστιγῶνουν ἀλύπτητα, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐλευθερίας, λόγω τῆς νεαρᾶς ἡλικίας τῆς, θὰ τὴν ἀνάγκαζε νὰ ἀρνηθῆ τὸ ὄραμά τῆς. Ἡ Γκρέκα παρέμενε ἀκλόνητη στὴν ἀπόφασί τῆς καὶ ἄντεξε τὰ φοβερὰ κολαστήρια. Ὁ σκληρὸς Διοικητὴς, ὑπερβαίνοντας κάθε νομιμότητα, τὴν ὑπέβαλε σὲ ἓνα ἄλλο ἀπάνθρωπο βασανιστήριον: διέταξε νὰ μπήξουν μὲ σφυρὶ τρία μεγάλα καρφία στὴν ἀγία κεφαλὴ τῆς. Ἀλλὰ ὅλα εἰς μάτην.

Οἱ δῆμοι ἔμειναν κατάπληκτοι μπροστὰ στὴν σταθερότητα τῆς Γκρέκας, ἡ ὁποία ἐνδυναμώθηκε ἀκόμη περισσότερο.

Ὁ Διοικητὴς ἠττημένος πλέον, γεμᾶτος ὀργῆ ἐξέδωσε διαταγὴ νὰ ἀποκεφαλίσθῃ διὰ ξίφους στὶς 12 Ἰανουαρίου 304.

Τὰ ἱερὰ Λείψανά τῆς παρέμειναν κρυμμένα γιὰ αἰῶνες. Γύρω στὰ 1600 ἀνακαλύφθηκε, κάτω ἀπὸ μίαν ἀρχαίαν Ἁγίαν Τράπεζαν, ὁ τάφος μὲ τὸ ἱερὸ Σκίνωμά τῆς.

Στὴν ταφόπλακα ἔγραφε: «Ἡ Μακαρία Μάρτυς Γκρέκα, ἀναπαύεται ἐδῶ ἐν εἰρήνῃ. Ἐζησε εἴκοσι χρόνια, δύο μῆνες καὶ δύο ἡμέρες. Ἐνταφιάσθηκε στὶς 12 Ἰανουαρίου».

Ἐπάνω στὸν τάφο τῆς, κτίσθηκε στὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου μία «cella memoriae», ἓνα παρεκκλήσι, στὸν τόπον ποὺ σήμερον βρίσκεται ἡ Ἐκκλησία ἀφιερωμένη στὸ ὄνομά τῆς.

Μὲ τὴν ἐξάπλωσι τῆς Ὁρθοδοξίας στὸ νησί τῆς Σαρδινίας, χάρις στὴν ἀποστολικὴν δρασί τοῦ Ὁσίου Φουλγεντίου Ἐπισκόπου Ροῦσπε, ὁ ὁποῖος ἐξωρίσθηκε στὴν Σαρδινία ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Βανδάλων Τρασαμόντο, ἰδρύθηκε στὸ Ντετσιμομάννου μία Μοναστικὴ Κοινότητα, Βυζαντινοῦ Τύπου, γιὰ τὴν ὁποία σώζονται μαρτυρίες τοῦ 9ου αἰῶνος.

Στὸ ἀρχαῖον Μοναστήρι ἦταν συνημμένο τὸ πρῶτον ἐκκλησάκι ἀφιερωμένο στὴν Ἁγία. Βεβαιώνει τὴν ὑπαρξὶ τῆς Μονῆς μία μαρμάρινη σαρκοφάγος, ἡ ὁποία βρέθηκε ἐκεῖ καὶ φυλάσσεται σήμερον στὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖον τοῦ Κάλιαρι, μὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφή: «Μνήσθητι, Κύριε, τῆς δούλης Σου Γκρέκας Μοναχῆς (ἴσως νὰ ἦταν τὸ ὄνομα τῆς Ἡγουμένης). Ἀμήν. Νὰ ἔχουν τὸ ἀνάθεμα τῶν 318 Πατέρων (τῆς Συνόδου τῆς Νικαίας), ὅσοι τολμήσουν ν' ἀνοίξουν τὸν τάφο, διότι δὲν περιέχει οὔτε χρυσόν, οὔτε ἀργύριον».

Τὰ ἅγια Λείψανά τῆς, ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ κρύπτη (ἡ φυλακὴ, σύμφωνα μὲ κάποιες προφορικὰς παραδόσεις), εἶναι τιμὴ καὶ δόξα τῆς νήσου τῆς Σαρδινίας.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι εὐλαβοῦνται βαθειὰ τὴν νεαρὰ κόρη, ἡ ὁποία μὲ θερμὴν ἀγάπην γιὰ τὸν Θεόν τῆς, μαρτύρησε γιὰ τὴν ἀγνότητα τῆς πίστεώς τῆς.

Ὡς πηγὴ ἀένναος ἀναβλύζουν ἀπὸ τὰ ἅγια Λείψανά τῆς ἀναρίθμητα θαύματα καὶ ἰάσεις, γιὰ ὅσους καταφεύγουν στὴν μεσιτεία τῆς μὲ πίστι καὶ εὐλάβεια.

Ἡ Ἁγία Γκρέκα ἐορτάζεται μὲ μεγάλο Πανηγύρι ἀπὸ τοὺς Καθολικοὺς στὶς 23 Σεπτεμβρίου/6 Ὀκτωβρίου (ἡμέρα τῆς γεννήσεως τῆς), οἱ δὲ Ὁρθόδοξοι ἐορτάζουμε τὴν ἀγία Μνήμη τῆς τὴν 12ην Ἰανουαρίου.